

Luonnos 15.6.2018

MAAKUNNAN TILINPÄÄTÖKSESSÄ ESITETTÄVÄT TIEDOT

- asetusluonnos perusteluineen

Lainsäädäntö

Maakuntalain (/) 98 §:n mukaan maakunnan kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan maakuntalain lisäksi kirjanpitolakia. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset maakunnan tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta, tilinpäätöksen liitetiedoista, tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta, taseesta, konsernitilinpäätöksestä ja sen liitetiedoista, osavuositarkastuksesta, laskenta- ja tilijärjestelmästä sekä palvelukohtaisista kustannustiedoista. Kirjanpitolautakunnan maakunta- ja kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain, maakuntalain ja maakuntalain nojalla annetun asetuksen soveltamisesta.

Esitettävä asetus

Liitteenä oleva luonnos valtioneuvoston asetukseksi maakunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista on laadittu olettaen, että kirjanpitolain säännöksiä sovelletaan maakuntiin erikseen säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta. Eräät valinnaisuutta sisältävät kirjanpitolain arvostus- ja jaksotussäännökset sekä kansainvälisiin tilinpäätösstandardeihin pohjautuvat kirjaukset eivät olisi maakunnissa sallittuja. Maakunnan liikelaitos on osa maakunnan organisaatiota, joten asetusta sovellettaisiin sellaisenaan myös maakunnan liikelaitokseen. Maakunnan muusta eriytetystä liiketoiminnasta laaditaan tilinpäätöslaskelmat maakunnan kaavojen mukaisina. Kirjanpitolautakunnan maakunta- ja kuntajaosto voisi ohjeistuksellaan rajata tilinpäätöksen sisältövaatimuksia muussa eriytettyssä liiketoiminnassa kuin liikelaitoksessa. Tällaisia ovat esimerkiksi kirjanpidolliset ja laskennalliset taseyksiköt.

Asetuksella säädettäisiin maakunnan omasta pääomasta sekä peruspääoman luonteesta. Maakunnan oma pääoma muodostuisi ainoastaan peruspääomasta, edellisten tilikausien yli/alijäämästä sekä tilikauden yli/alijäämästä. Peruspääoma olisi tarkoitettu luonteeltaan pysyväksi ja sitä voitaisiin lisätä tai vähentää vain maakunnan toiminnan ja tehtävien merkittävien muutosten perusteella. Peruspääomaa ei olisi mahdollista käyttää alijäämän kattamiseen.

Asetuksella säädettäisiin maakunnan tilinpäätöksen perustana olevat kaavat sekä annettaisiin säännökset tilinpäätöksen liitetiedoista. Lisäksi siinä määriteltäisiin pääpiirteittäin tilikauden aikaisen taloustietojen raportoinnin sisältö. Tarkempi laskelmien erien, toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen liitetietojen sisällön sekä tilikauden aikaisen raportoinnin sisällön määrittely ja ohjeet yleisten tilinpäätösperiaatteiden soveltamisesta jäisivät annettavaksi kirjanpitolautakunnan maakunta- ja kuntajaoston ohjeissa.

Maakunnan tuloslaskelma-, rahoituslaskelma- ja tasekaavat pohjautuisivat kuntien ja kuntayhtymien käytössä oleviin kaavoihin. Niissä otettaisiin kuitenkin huomioon maakuntien rahoitusmallista ja toiminnasta johtuvat eroavuudet kuntien toimintaan. Maakuntien rahoitus perustuu valtionrahoitukseen, mutta maakunnille tulee myös asiakasmaksuja. Maakunnilla ei maakuntalain 97 §:n mukaan ole oikeutta pitkäaikaisen lainan ottamiseen. Maakuntiin siirtyy kuitenkin voimaanpanolain säännösten perusteella lakisääteisistä kuntayhtymistä pitkäaikaisia lainoja ja todennäköisesti myös joukkovelkakirjalainoja. Merkittävä osa pitkäaikaisista lainoista tulee todennäköisesti siirtymään voimaanpanolain säännösten perusteella edelleen Maakuntien Tilakeskus Oy:lle, mutta erityisesti koneisiin ja laitteisiin otettuja lainoja tulee jäämään myös maakuntien vastuulle. Tähän liittyen rahoituslaskelmakaavaan sekä taseen vastattavien kaavaan on jätetty edelleen kyseiset erät. Kunnista

poiketen tilinpäätössiirroista tulevat kyseeseen ainoastaan verotusperusteiset varaukset, joita voitaisiin kirjata maakuntien liikelaitosten tuloverotettavassa toiminnassa.

Maakuntien rahoituksen, toimintamallin, konsernirakenteen sekä maakuntien yhteisesti omistamien valtakunnallisten palvelukeskusten vuoksi konsernitalinpäätöksen ja tilinpäätöksen liitetietojen merkitys tulee korostumaan. Maakunnat tulevat toimimaan pääosin Maakuntien Tilakeskus Oy:n omistamissa tiloissa ja investointipäätökset kanavoituvat vuokrasopimusten muodossa käyttötalousmenoihin. Lisäksi maakuntien rahoitusmalli ja maakuntien rahoituslain säännökset todennäköisesti johtavat siihen, että koneiden, laitteiden ja muun kaluston hankinta ja rahoitus tapahtuu merkittävästi osiltaan leasingsopimusten avulla. Maakuntien rahoituksen perustuminen puolestaan lähes kokonaisuudessaan valtion rahoitukseen johtaa siihen, että liitetiedoissa on kiinnitettävä huomiota myös paitsi maakunnan omien päättäjien tiedontarpeisiin niin myös rahoittajan eli valtion tietotarpeisiin.

Tilikauden aikaisesta taloustietojen raportoinnista puolivuosisikatsaus laadittaisiin konsernitasolla, ja se olisi tietosisällöltään neljännesvuosisikatsausta ja kuukausiraportointia laajempi. Kuukausiraportointi on tarkoitus toteuttaa automaattisesti kirjanpidon kumulatiivisista saldoista ilman erillisen tilinpäätöksen laadintaa.

Tilikauden aikaisen raportoinnin rytmityksessä otettaisiin huomioon julkisen talouden suunnitelman (JTS), valtion talousarvion laadinnan, maakuntalaissa säädetyn maakunnan ja valtion välisen neuvottelun sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain säädetyn sosiaali- ja terveydenhuollon ohjauksen vaatimat tietotarpeet ja aikatauluvaatimukset.

Luonnos 15.6.2018

Valtioneuvoston asetus maakunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään maakuntalain (/) 98 §:n nojalla:

1 § Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan maakunnan tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laadinnassa sekä tilikauden aikaisessa taloustietojen raportoinnissa. Asetusta noudatetaan myös maakunnan liikelaitoksessa ja soveltuvin osin muussa eriytyssä liiketoiminnassa.

2 § Maakunnan oma pääoma

Maakunnan oma pääoma muodostuu seuraavista eristä: peruspääoma, edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) ja tilikauden ylijäämä (alijäämä).

Peruspääoma on luonteeltaan pysyvä eikä sitä voida käyttää alijäämän kattamiseen. Peruspääomaa voidaan lisätä tai vähentää maakunnan toiminnan ja tehtävien merkittävien muutosten vuoksi.

3 § Tuloslaskelma

Tuloslaskelma on laadittava seuraavan kaavan mukaisesti:

Toimintatuotot

    Myyntituotot

    Maksutuotot

    Tuet ja avustukset

    Muut toimintatuotot

Valmistus omaan käyttöön

Toimintakulut

    Henkilöstökulut

        Palkat ja palkkiot

        Henkilösivukulut

            Eläkekulut

            Muut henkilösivukulut

    Palvelujen ostot

    Aineet, tarvikkeet ja tavarat

    Avustukset

    Muut toimintakulut

Toimintakate

Valtion rahoitus

Rahoitustuotot ja –kulut

    Korkotuotot

    Muut rahoitustuotot

    Korkokulut

Muut rahoituskulut

Vuosikate

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot

Arvonalentumiset

Satunnaiset erät

Satunnaiset tuotot

Satunnaiset kulut

Tilikauden tulos

Tilinpäätössiirrot

Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)

Verotusperusteisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)

Tilikauden verot

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

4 § Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma on laadittava seuraavan kaavan mukaisesti:

Toiminnan rahavirta

Vuosikate

Satunnaiset erät

Tilikauden verot

Tulorahoituksen korjauserät

Investointien rahavirta

Investointimenot

Rahoitusosuudet investointimenoihin

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäys

Antolainasaamisten vähennys

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys

Lyhytaikaisten lainojen muutos

Oman pääoman muutokset

Muut maksuvalmiuden muutokset

Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset

Vaihto-omaisuuden muutos

Saamisten muutos

Korottomien velkojen muutos

Rahoituksen rahavirta

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos

Rahavarat 31.12.

Rahavarat 1.1.

5 § Tase

Tase on laadittava seuraavan kaavan mukaisesti:

VASTAAVAA

A PYSYVÄT VASTAAVAT

I Aineettomat hyödykkeet

1. Aineettomat oikeudet
2. Muut pitkävaikutteiset menot
3. Ennakkomaksut

II Aineelliset hyödykkeet

1. Maa- ja vesialueet
2. Rakennukset
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet
4. Koneet ja kalusto
5. Muut aineelliset hyödykkeet
6. Ennakkomaksut ja kesken-
eräiset hankinnat

III Sijoitukset

1. Osakkeet ja osuudet
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset
3. Muut lainasaamiset
4. Muut saamiset

B TOIMEKSIANTOJEN VARAT

1. Valtion toimeksiannot
2. Lahjoitusrahastojen varat
3. Muut toimeksiantojen varat

C VAIHTUVAT VASTAAVAT

I Vaihto-omaisuus

1. Aineet ja tarvikkeet
2. Keskenkäynteiset tuotteet
3. Valmiit tuotteet
4. Muu vaihto-omaisuus
5. Ennakkomaksut

II Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

1. Myyntisaamiset
2. Lainasaamiset
3. Muut saamiset
4. Siirtosaamiset

Lyhytaikaiset saamiset

1. Myyntisaamiset
2. Lainasaamiset
3. Muut saamiset
4. Siirtosaamiset

- III Rahoitusarvopaperit
  1. Osakkeet ja osuudet
  2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin
  3. Joukkovelkakirjalainasaamiset
  4. Muut arvopaperit

- IV Rahat ja pankkisaamiset

VASTATTAVAA

A OMA PÄÄOMA

- I Peruspääoma
- II Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)
- III Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

B TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

1. Poistoero
2. Verotusperusteiset varaukset

C PAKOLLISET VARAUKSET

1. Eläkevaraukset
2. Muut pakolliset varaukset

D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

1. Valtion toimeksiannot
2. Lahjoitusrahastojen pääomat
3. Muut toimeksiantojen pääomat

E VIERAS PÄÄOMA

I Pitkäaikainen

1. Joukkovelkakirjalainat
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
3. Lainat julkisyhteisöiltä
4. Lainat muilta luotonantajilta
5. Saadut ennakot
6. Ostovelat
7. Muut velat
8. Siirtovelat

II Lyhytaikainen

1. Joukkovelkakirjalainat
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
3. Lainat julkisyhteisöiltä
4. Lainat muilta luotonantajilta
5. Saadut ennakot
6. Ostovelat
7. Muut velat
8. Siirtovelat

6 § Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevana liitetietoina on esitettävä tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät;

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevana liitetietoina on esitettävä:

- 1) perustelu, jos tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa on muutettu, sekä muutoksen vaikutukset;
- 2) oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin;
- 3) selvitys, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa;
- 4) aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä;

7 § Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Tuloslaskelmaa koskevana liitetietoina on esitettävä:

- 1) toimintatuotot tehtävittäin;
- 2) valtion rahoitus eriteltyinä;
- 3) palvelujen ostot eriteltyinä;
- 4) muilta maakunnilta saadut tuotot ja muille maakunnille maksetut kulut;
- 5) valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltynä;
- 6) selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista;
- 7) selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista;
- 8) selvitys satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä eristä sekä olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista;
- 9) yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä olennaisista tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä.

8 § Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevana liitetietoina on esitettävä:

- 1) tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti;
- 2) omistuksia muissa yhteisöissä koskevat tiedot;
  - Tytäryhteisöistä, mukaan lukien yhdistykset ja säätiöt, joissa maakunnalla on määräämisvalta, nimi, y-tunnus, maakunnan ja maakuntakonsernin omistusosuus tytäryhteisöstä, maakuntakonsernin osuus sen omasta ja vieraasta pääomasta sekä voitosta tai tappiosta viimeksi laaditussa tilinpäätöksessä
  - Yhteisyhteisöistä, muista omistusyhteisyhteisöistä sekä maakuntien yhteisesti omistamista valtakunnallisista palvelukeskuksista nimi, y-tunnus ja maakuntakonsernin omistusosuus sekä maakuntakonsernin osuus sen omasta ja vieraasta pääomasta sekä voitosta tai tappiosta viimeksi laaditussa tilinpäätöksessä
- 3) erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä sekä osakkuus- ja omistusyhteisyhteisöiltä;
- 4) siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät.

9 § Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Taseen vastattavia koskevana liitetietoina on esitettävä:

- 1) tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä;

- 2) tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua;
- 3) erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista;
- 4) erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä, jos se on tarpeen tase-erien selvittämiseksi;
- 5) lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille sekä osakkuus- ja omistusyhteisyhteisöille;
- 6) maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkilimiitti, sen käyttämättä oleva määrä;
- 7) siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät.

10 § Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevana liitetietoina on esitettävä:

- 1) eriteltynä velat, joista maakunta on antanut vakuudeksi omaisuuttaan, omasta puolestaan tai samaan konserniin kuuluvien puolesta sekä annettu vakuus;
- 2) maakunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta;
- 3) muut maakunnan antamat vastuusitoumukset;
- 4) vuokravastuiden jäljellä oleva yhteismäärä;
- 5) muut maakuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt.

11 § Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevana liitetietoina on esitettävä:

- 1) henkilöstön lukumäärä tehtävittäin;
- 2) taseeseen aktivoitunut henkilöstömenot tehtävittäin;
- 3) luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut;
- 4) tilintarkastusyhteisölle suoritettut palkkiot eriteltynä;
- 5) tiedot maakunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisina ehdoin.

12 § Puolivuosisikatsaus

Puolivuosisikatsaus sisältää maakunnan, sen eriytettyjen yksiköiden sekä maakuntakonsernin tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Liitetietoina esitetään valtion rahoitus eriteltynä, muilta maakunnilta saadut tuotot ja muille maakunnille maksetut kulut sekä selvitys satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä eristä sekä olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista. Lisäksi puolivuosisikatsauksessa esitetään toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen sekä ennuste koko vuoden tuotoista ja kuluista.

Osavuosisikatsauksen laidinnassa noudatetaan kirjanpitolain yleisiä tilinpäätösperiaatteita soveltuvin osin.

13 § Neljännesvuosisikatsaus

Neljännesvuosikatsaus sisältää maakunnan sekä sen eriytettyjen yksiköiden tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman. Lisäksi neljännesvuosikatsauksessa esitetään toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen sekä keskeiset tekijät, joiden ennakoitaan vaikuttavan tilikauden tuottojen ja kulujen määriin.

Neljännesvuosikatsauksen laadinnassa noudatetaan kirjanpitolain yleisiä tilinpäätösperiaatteita soveltuvien osin.

14 § Kuukausiraportointi

Kuukausiraportointi sisältää tuloslaskelman ja taseen. Kuukausiraportoinnissa noudatetaan kirjanpitolain yleisiä tilinpäätösperiaatteita soveltuvien osin.

15 § Konsernituloslaskelma

Konsernituloslaskelma on laadittava seuraavan kaavan mukaisesti:

Toimintatuotot

    Myyntituotot

    Maksutuotot

    Tuet ja avustukset

    Muut toimintatuotot

Toimintakulut

    Henkilöstökulut

        Palkat ja palkkiot

        Henkilösivukulut

            Eläkekulut

            Muut henkilösivukulut

    Palvelujen ostot

    Aineet, tarvikkeet ja tavarat

    Avustukset

    Muut toimintakulut

Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)

Toimintakate

Valtion rahoitus

Rahoitustuotot ja –kulut

    Korkotuotot

    Muut rahoitustuotot

    Korkokulut

    Muut rahoituskulut

Vuosikate

Poistot ja arvonalentumiset

    Suunnitelman mukaiset poistot

    Omistuksen eliminointierot

    Arvonalentumiset

Satunnaiset erät

Tilikauden tulos

Tilikauden verot
 Laskennalliset verot
 Vähemmistöosuudet
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

16 § Konsernirahoituslaskelma

Konsernirahoituslaskelma on laadittava seuraavan kaavan mukaisesti:

Toiminnan rahavirta

Vuosikate
 Satunnaiset erät
 Tilikauden verot
 Tulorahoituksen korjauserät

Investointien rahavirta

Investointimenot
 Rahoitusosuudet investointimenoihin
 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset
 Antolainasaamisten lisäys
 Antolainasaamisten vähennys
 Lainakannan muutokset
 Pitkäaikaisten lainojen lisäys
 Pitkäaikaisten lainojen vähennys
 Lyhytaikaisten lainojen muutos
 Oman pääoman muutokset
 Muut maksuvalmiuden muutokset
 Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset
 Vaihto-omaisuuden muutos
 Saamisten muutos
 Korottomien velkojen muutos
 Rahoituksen rahavirta

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos
 Rahavarat 31.12.
 Rahavarat 1.1.

17 § Konsernitase

Konsernitase on laadittava seuraavan kaavan mukaan:

VASTAAVAA**PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

Muut pitkävaikutteiset menot

Ennakkomaksut

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Koneet ja kalusto

Muut aineelliset hyödykkeet

Ennakkomaksut ja kesken-
eräiset hankinnat

Sijoitukset

Osakkuusyhteisöosuudet

Muut osakkeet ja osuudet

Joukkovelkakirjalainasaamiset

Muut lainasaamiset

Muut saamiset

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Valtion toimeksiannot

Lahjoitusrahastojen varat

Muut toimeksiantojen varat

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet

Keskeneräiset tuotteet

Valmiit tuotteet

Muu vaihto-omaisuus

Ennakkomaksut

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

Lainasaamiset

Laskennalliset verosaamiset

Muut saamiset

Siirtosaamiset

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

Lainasaamiset

Laskennalliset verosaamiset

Muut saamiset

Siirtosaamiset

Rahoitusarvopaperit
 Osakkeet ja osuudet
 Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin
 Joukkovelkakirjalainasaamiset
 Muut arvopaperit

Rahat ja pankkisaamiset

VASTAAVAA YHTEENSÄ

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA
 Peruspääoma
 Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat
 Muut omat rahastot
 Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)
 Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

VÄHEMMISTÖOSUUDET

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset
 Muut pakolliset varaukset

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot
 Lahjoitusrahastojen pääomat
 Muut toimeksiantojen pääomat

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen
 Joukkovelkakirjalainat
 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
 Lainat julkisyhteisöiltä
 Lainat muilta luotonantajilta
 Saadut ennakot
 Ostovelat
 Muut velat
 Siirtovelat
 Laskennalliset verovelat

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat
 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
 Lainat julkisyhteisöiltä
 Lainat muilta luotonantajilta
 Saadut ennakot
 Ostovelat

Muut velat
Siirtovelat
Laskennalliset verovelat

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

18 § Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetietoina on esitettävä:

- 1) konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet;
- 2) konsernitilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot;
- 3) selvitys konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa ja –menetelmissä tapahtuneista muutoksista sekä muutosten vaikutuksesta konsernin toiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan;
- 4) perusteltu selostus, jos konsernitilinpäätöksen laatimisessa ei ole noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin maakunnan tilinpäätöksessä;
- 5) selostus sellaisista muutoksista konsernin rakenteessa, jotka merkittäväällä tavalla vaikuttavat konsernitaseen vertailukelpoisuuteen edelliseltä tilikaudelta laaditun konsernitilinpäätöksen kanssa;
- 6) konserniaktiivojen ja -passiivojen olennaiset muutokset edellisestä tilikaudesta ja selvitys niiden käsittelystä.

17§ Konsernitilinpäätöksen muut liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen tuloslaskelmaa, konsernitaseen vastaavia ja vastattavia sekä vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetietoina on esitettävä:

- 1) toimintatuotot maakunnan tehtävittäin;
- 2) selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä;
- 3) selvitys satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä eristä sekä olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista;
- 4) omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot;
- 5) siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät;
- 6) tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana;
- 7) erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä, jos se on tarpeen tase-erien selventämiseksi;
- 8) siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät;
- 9) velat, joista konsernitilinpäätöksen yhdisteltävä yhteisö ja säätiö on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan, eriteltyinä vakuuslajeittain kultakin taseen vastattavissa esitettävän vieraan pääoman erältä;
- 10) vakuuksista, jotka konsernitilinpäätöksen yhdisteltävä yhteisö ja säätiö ovat muuten kuin edellä 10 §:n 1 momentin kohdassa 1 tarkoitetulla tavalla antaneet puolestaan, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltynä;
- 11) yhteenlaskettu arvo konsernitilinpäätöksen yhdisteltävän yhteisön ja säätiön antamista muista kuin edellä 10 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdissa tarkoitetuista vakuuksista lajeittain eriteltynä;

- 12) vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma, jos se on merkittävä;
- 13) muut konsernitilinpäätökseen yhdisteltävän yhteisön ja säätöön antamat vastuuitoumukset;
- 14) muut konsernitilinpäätökseen yhdisteltävää yhteisöä ja säätöä koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt.